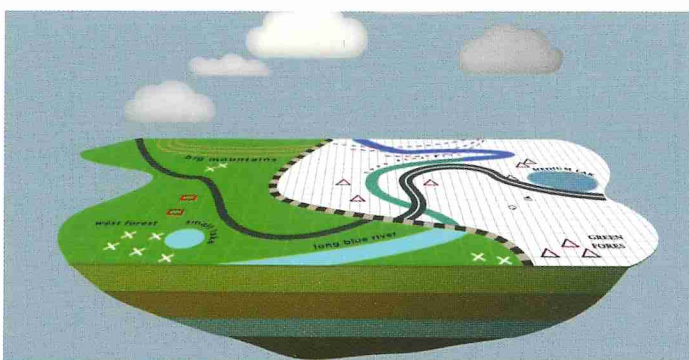




Ontwikkelingen in Ruimtelijke Informatie & Geo-ICT

7

oktober/november 2018 — Jaargang 16

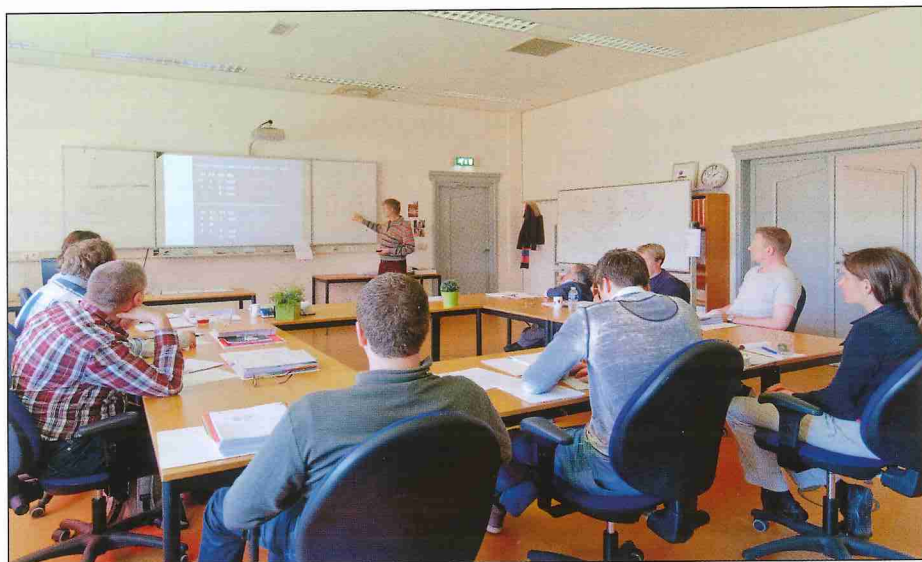


- INSPIRE belangrijk bij ontsluiten Europese milieudata
- Post-hbo-opleiding Geo-informatievoorziening Nieuwland
- Amsterdam ArenA Innovation Center
- Gemeenten omarmen BIM

Twee decennia coördinatie GIS

Door Remco Takken

Een cursist, een ex-cursist van het eerste uur, de vroegere en de huidige opleidingscoördinatoren kijken terug op 28 edities van de door CPION gecertificeerde post-hbo-opleiding Geo-informatievoorziening van Nieuwland.



De deelnemersgroep van Nieuwland Opleidingen bestaat traditiegetrouw uit medewerkers van gemeenten, maar bevat de laatste jaren ook steeds meer mensen uit het bedrijfsleven.

Professionals lopen met verschillende vragen rond: welke geografische data kan ik beschikbaar stellen, zowel binnen als buiten de organisatie, en wat zijn daarvan de consequenties? Hoe maak ik efficiënt gebruik van de beschikbare data binnen de organisatie en wat moet ik ervoor doen om tot een goede voorziening te komen? Hoe kan ik andere typen geografische data gebruiken binnen de eigen organisatie? Hoe ondersteun ik andere afdelingen binnen de organisatie? Het primaire doel van de opleiding Geo-informatievoorziening van Nieuwland is om een degelijk referentiekader op hbo+ niveau te geven waarmee de cursist de invoering en/of uitbouw van een geo-informatievoorziening binnen de eigen organisatie kan uitzetten en om gespecialiseerde kennis en inzichten bij te brengen op het gebied van GIS en geo-informatievoorziening.

Het eerste uur

De opleiding ging in 1992 van start met een tweetal GIS-gebruikers van het eerste uur aan het roer, Wim Ploeg en Bert ten Brinke. In de nutssector ontstond een sterke behoefte aan een opleiding over het opzetten en managen van geo-informatie. De oorspronkelijke opleiding werd gemaakt als coproductie met bedrijfsmanagers van VIGIS (als dochteronderneming van IBM en Volmac, sinds 1995 Cap Volmac), in samenwerking met de TU-Delft onder leiding van professor Bogaerts en met medewerking van Peter van Oosterom. Vanaf 1996 is de opleiding door Nieuwland zelfstandig uitgevoerd.

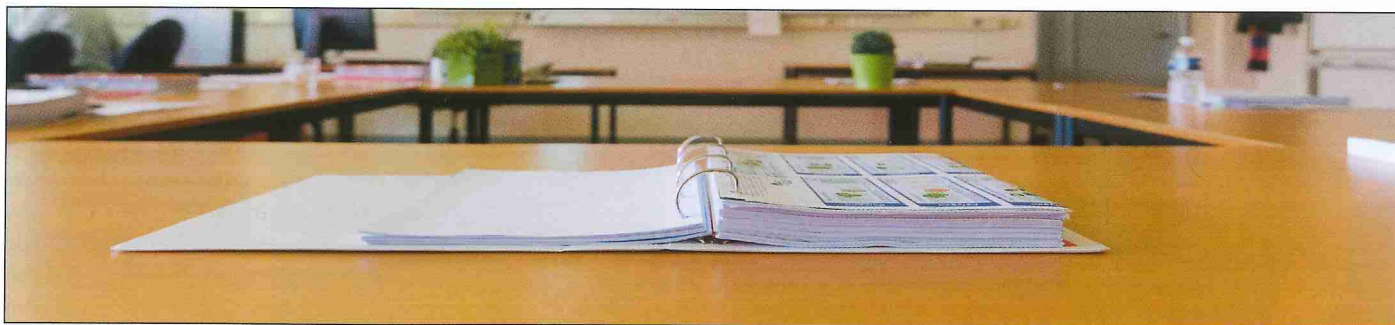
Automatiseringspersoneel

Bert ten Brinke was vanaf het begin bij de opleiding betrokken als docent. Hij werkt nog altijd voor Nieuwland, zij het nu in de rol van

consultant. "Er was een schreeuwend tekort aan automatiseringspersoneel. De toenmalige Stichting PION speelde, gesteund door de EEG, een belangrijke rol in de scholing en omscholing voor automatiseerders. Wie begin jaren negentig zo'n opleiding afrondde, had gegarandeerd werk. Vanuit Nieuwland zagen we dat Wageningse oud-studenten, vanuit hun achtergrond in de tropische landbouw of bosbouw basale, maar toch zeer waardevolle geokennis meenamen. Van daaruit begon onze focus op 'geo'. Daarnaast bracht Nieuwland didactische vaardigheden binnen de samenwerking in. Volmac stond voor de 'harde automatisering' en wij hadden een remotesensing-ploeg, een stel vaardige GRASS-gebruikers en mensen die wisten hoe je een opleiding in elkaar moest zetten."

Digitalisering, registers en landmeters

De eerste studenten kwamen van nutsbedrijf Energie Delfland en Waterbedrijf Oost-Gelderland. Ten Brinke filosofeert: "Aan de hand van de opleiding kun je goed zien hoe de GIS-kennis zich over Nederland verspreidde. Tot 1995 vulden de nutsbedrijven onze bankjes, daarna volgden waterschappen, gemeenten en provincies. In alle gevallen geldt: het draaide niet langer om het intekenen van een situatie, maar om het kennen en begrijpen van de georeferentie." Vanaf de eerste jaargang kende de opleiding een overkoepelend karakter: "Het was geen knoppencursus!" Daarbij speelden theoretische achtergronden een grote rol, zodat cursisten na afloop in staat waren om de rol van geo-informatie goed te kunnen plaatsen. "De opleiding stelde de praktische toepassing van geo-informatie centraal en wilde een brug slaan tussen de uitvoerder en de beleidsmedewerker. In de praktijk groeiden mensen door in de richting van GIS-coördinatie."



De opleiding Geo-informatievoorziening wil een referentiekader geven waarmee de cursist een geo-informatievoorziening in de eigen organisatie kan invoeren of uitbouwen.

Meer doen met geo-informatie

Ronald Wiemer, werkzaam bij de provincie Overijssel, is een van de cursisten van het eerste uur. Hij 'zit' inmiddels niet meer in het geowerkveld. Destijds deed hij de opleiding toen hij voor de Rijksdienst Oudheidkundig Bodemonderzoek werkte. "Ik volgde de opleiding om erachter te komen of mijn reeds aanwezige kennis afdoende was om geo-informatie voor onze organisatie in te zetten. Het gebruik van geo stond toen nog in de kinderschoenen.

Naast een check op mijn kennis zocht ik ook naar validering van de argumenten om meer te gaan doen met geo-informatie. Om beleidsbeslissingen te kunnen nemen, is inzicht in de meerwaarde van geo noodzakelijk. Voor beide aspecten heeft de opleiding mij gesterkt en was de opgedane kennis direct bruikbaar."

Geo binnen gemeenten

Floris Seijben, informatie-adviseur voor het thema 'geo' en domein 'ruimte' in de

gemeente Horst aan de Maas is van de lichte-ting 2016. "In het begin van dat jaar maakte ik de overstap van de mid-office naar geo. Oorspronkelijk heb ik een bouwkundige achtergrond. Ik ben in gemeenteland begonnen als vergunningverlener en doorgegroeid naar informatievoorziening. Mijn hart lag echter meer bij ruimtelijke informatie. De rol van geo-adviseur sloot daar goed bij aan. Domein- en beleidsken-nis had ik al, maar inzicht in de toepassingen van geo ontbraken nog. Ik heb de opleiding met

11

GeoBusiness Nederland behartigt de belangen van geo-bedrijven

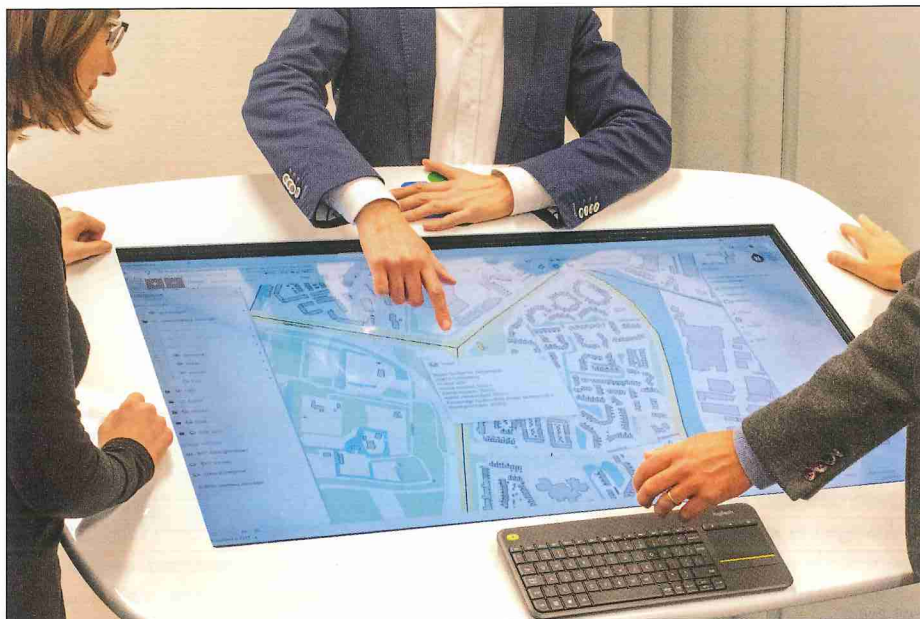


- **Netwerken**
- **Belangrijke informatie voor ondernemers**
- **Themabijeenkomsten**
- **Aanspreekpunt voor de overheid**
- **Promotie van het vakgebied**

Word ook lid!

GeoBusiness Nederland is de branchevereniging voor bedrijven die werken met geo-informatie. www.geobusiness.nl





Nieuwland volgt de ontwikkelingen in de geosector op de voet en actualiseert deze voor iedere editie opnieuw.

12 name gedaan om een breed overzicht te krijgen van het geowerkveld, om vanuit daar de koppeling te kunnen leggen naar mijn kennis over generieke informatievoorziening en het ruimtelijk domein." Terugkijkend op de inhoud van de opleiding stelt hij: "Ze hebben alles waargemaakt wat ze beloofden. De koppeling met mijn eigen werk was goed, mijn eigen inbreng in de lessen werd daadwerkelijk opgepakt. Met name het 'praktijkproject' zorgde ervoor dat we zelf een heldere koppeling konden leggen tussen de theorie en onze eigen ervaringen." Hij kan zich goed voorstellen dat de opleiding in de loop der tijd veranderd is: "De ontwikkelingen gaan enorm snel. Voor mij lijkt 2016 nog niet zo lang geleden, maar intussen is de gemeente Horst aangehaakt bij Gegevenshuis Noord-Limburg. Daar was twee jaar terug geen sprake van. Je ziet het op dit moment ook bij de komst

van de Omgevingswet." Seijben denkt niet dat het adviserend werk dat hij doet snel overbodig zal worden: "Als ik zie hoeveel er nog te doen is, maak ik me voorlopig geen zorgen en ook bij verregaande automatisering ontstaan weer nieuwe behoeftes."

Nieuwland Opleidingen in 2018

Emil Roes, accountmanager bij Nieuwland: "We mogen denk ik wel stellen dat deze opleiding zijn waarde inmiddels ruim heeft bewezen. Uiteraard volgt de opleiding de ontwikkelingen in de geosector op de voet en wordt deze voor iedere editie geactualiseerd. We nodigen daarvoor (externe) professionals uit het werkveld uit, docenten uit de dagelijkse praktijk dus."

De huidige coördinator van de opleiding is Peter Kaspers. Zijn roots liggen in gemeenteland. "Ik kan mij inderdaad goed verplaatsen in gemeen-

telijke medewerkers. Er komt de laatste jaren veel op ze af. Het is ooit begonnen met landmeters en CAD-tekenaars. De 'geocomponent' kwam erbij en dat zorgde voor een enorme verschuiving. De BAG werd ingevoerd, de WOZ-afdeling richtte zich meer op visualisaties en beeldmateriaal. Iedereen zag in dat GIS steeds meer ging betekenen voor gemeentelijke processen. Je kunt je voorstellen dat de vertwijfeling soms kan toeslaan: 'wat moeten we hiermee, wat moeten we eerst oppakken?' " Kaspers roemt de onderlinge contacten tussen 'zijn' studenten: "In een kleinere gemeente is de geo-afdeling soms een soort eenmanszaak. Het luisteren naar de situatie van anderen is eigenlijk al winst. Omdat je ineens beseft dat dezelfde problematiek ook bij anderen speelt. De kracht van de opleiding is dat het een breder kader geeft. Je ziet dat de deelnemers met hun nieuwe kennis beter beslagen ten ijs komen. De zorgen die er zijn worden in perspectief geplaatst. Sommigen gaan opgebloeid weer naar huis."

Diversiteit neemt weer toe

Intussen verandert de deelnemersgroep van Nieuwland Opleidingen opnieuw. Het aantal deelnemers van gemeenten blijft hoog, al waren de hoogtijdagen in de opbouwjaren van de BAG en de BGT. Tijdens de laatste drie edities kwamen ook weer meer mensen uit het bedrijfsleven en andere overheidsorganisaties.

Opleidingscoördinator Kaspers somt op: "Medewerkers van een baggerbedrijf, Hoogovens, adviesbureaus, het Kadaster, de waterbedrijven en waterschappen, veiligheidsregio's en provincies. Ons onderwijsprogramma is dusdanig, dat deze groepen prima bij elkaar kunnen zitten. Gemeenten zijn er zelf ook blij mee: ze komen hier omdat ze op zoek zijn naar inhoudelijke kennis, maar nadrukkelijk ook voor verbreding. Kijk naar de gemiddelde manager, beheerder of analist: zij zijn allen bezig op hun eigen kleine gebiedje. Over de schutting heen kijken levert vaak een mooie kruisbestuiving op. Dat is een grote plus van deze opleiding."

www.nieuwlandgeo.nl/opleiding-geo-informatievoorziening



Sinds 1996 wordt de post-HBO-opleiding Geo-informatievoorziening zelfstandig door Nieuwland uitgevoerd.